

23/08/2012

Ερώτηση

Προς τους Υπουργούς

- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Θέμα: «Προστασία Φυτογενετικού Υλικού της Χώρας »

Η Δ/ση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος (Δ.Χ.Π.Π.) στο πλαίσιο του ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 (Γ' ΚΠΣ) υλοποίησε το Μέτρο 6.3-Δράση Β' «Δημιουργία Τράπεζας Γενετικού Υλικού» στη Θέρμη Θεσσαλονίκης συνολικού προϋπολογισμού 2.123.138,07€. Το συγκεκριμένο έργο είχε ως στόχο τη δημιουργία μιας σύγχρονης Εθνικής Τράπεζας Γενετικού Υλικού για τη διαφύλαξη και την αξιοποίηση του φυτογενετικού υλικού της χώρας μας, υποχρέωση που απορρέει από εθνικές, κοινοτικές και διεθνείς δεσμεύσεις (Π.Δ. 80/90, Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Συνεργασίας για τους Φυτογενετικούς Πόρους, Διεθνή Συνθήκη του FAO σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία (N. 3165/2003), Σύμβαση της Βιοποικιλότητας (N. 2204/1994)).

Εκτός από το καθαρά επιστημονικό ενδιαφέρον που παρουσιάζει η αξιοποίηση των φυτογενετικών πόρων, υπάρχουν και μεγάλα οικονομικά συμφέροντα. Συγκεκριμένα, η αξιοποίηση του γενετικού υλικού των φυτογενετικών πόρων μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ποικιλιών ανθεκτικών σε αντίξοες καιρικές συνθήκες (π.χ. παγετό, ξηρασία) και ασθένειες, αλλά και στην προώθηση αξιόλογων και επώνυμων παραδοσιακών ποικιλιών για την παραγωγή ποιοτικών ελληνικών προϊόντων. Γι' αυτό, η χώρα μας οφείλει να διαθέτει μία ισχυρή δημόσια Εθνική Τράπεζα Γενετικού Υλικού που θα είναι στελεχωμένη με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, κατάλληλο εργαστηριακό-μηχανολογικό εξοπλισμό και σταθερή χρηματοδότηση για την προστασία, διατήρηση και αξιοποίηση του φυτογενετικού υλικού. Χαρακτηριστικά παραδείγματα της μεγάλης οικονομικής αξίας των φυτογενετικών πόρων είναι τα εξής:

- Το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης των γονιδίων, που έχουν πατενταριστεί, καθώς και της αποκλειστικής πώλησης προϊόντων που προέρχονται ή περιέχουν το γονίδιο αυτό από τις πολυεθνικές εταιρίες σπόρων (π.χ. Monsanto, Bayer κ.τ.λ.) μέσω των TRIPs (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights-Ζητήματα Εμπορίου και Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας).
- Την αποφυγή κινδύνων να ξεσπάσει μια επιδημία, όπως συνέβη το 1845 όπου ένας παθογόνος παράγοντας χτύπησε την καλλιέργεια πατάτας στην Ιρλανδία με συνέπεια το θάνατο ανθρώπων και την καταστροφή της οικονομίας της χώρας.
- Την αποφυγή φαινομένων της βιοπειρατίας, όπου μεγάλες φαρμακοβιομηχανίες και όχι μόνο εκμεταλλεύονται πατεντάροντας π.χ. βότανα, γεωργικές ποικιλίες, αφαιρώντας εν συνεχεία το δικαίωμα στους τοπικούς πληθυσμούς να χρησιμοποιούν τα φυτά αυτά προς όφελός τους (π.χ. ρύζι μπασμάτι στην Ινδία από μια Αμερικάνικη Εταιρεία ή το βότανο Rooibos και Honeybush στην περιοχή της Ν. Αφρικής από τη Nestle) και τέλος

- Μέσω της νομοθεσίας των σπόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο για όποια ποικιλία δεν είναι καταχωρημένη στους Εθνικούς ή στους αντίστοιχους Ευρωπαϊκούς Καταλόγους Ποικιλιών Φυτικών Ειδών υπάρχουν απαγορεύσεις στην εμπορία της με συνέπεια τον αποκλεισμό από την αγορά των τοπικών ποικιλιών συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην απώλεια του πολύτιμου γενετικού υλικού τους, δηλ. των ποικιλιών που διασώθηκαν μέχρι σήμερα μέσω της φυσικής επιλογής αυτών από τους γεωργούς.

Επειδή, η χώρα μας στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στον πρωτογενή τομέα, το ΥΠ.Α.Α.Τ. έχει υποχρέωση να διαφυλάξει το πολύτιμο γενετικό απόθεμα για το μέλλον της γεωργίας της χώρας μας, παίρνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει στον έλληνα γεωργό φθηνούς σπόρους και στον έλληνα καταναλωτή φθηνά, ποιοτικά και ασφαλή γεωργικά προϊόντα.

Ενώ το προαναφερθέν έργο («Δημιουργία Τράπεζας Γενετικού Υλικού») έχει περατωθεί, το φυτογενετικό υλικό κινδυνεύει να καταστραφεί αφού συνεχίζει να διατηρείται στους απαρχαιωμένους ψυκτικούς θαλάμους στο παλιό κτίριο της Τράπεζας Γενετικού Υλικού (Τ.Γ.Υ.), το οποίο ανήκει στο ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε..

Σε περίπτωση που η χώρα μας δεν επιλύσει το θέμα της μεταφοράς διατρέχει τον άμεσο κίνδυνο:

- καταστροφής του πολύτιμου, αναντικατάστατου και εθνικής σημασίας φυτογενετικού υλικού,
- επιστροφής της κοινοτικής συμμετοχής στο εν λόγω έργο που ανέρχεται στο ποσό των 1.698.510,46€ στην περίπτωση Κοινοτικού Ελέγχου,
- απαξίωσης του μηχανολογικού-εργαστηριακού εξοπλισμού αξίας 225.325,33€ αφού δεν χρησιμοποιείται,
- κλοπής αφού δεν φυλάσσεται καταλλήλως και
- μεταφοράς των φυτογενετικών της πόρων σε Τ.Γ.Υ. του εξωτερικού, λόγω αδυναμίας διατήρησης του φυτογενετικού υλικού (ήδη έχει ζητηθεί από το Global Crop Diversity Trust και το Κέντρο Γενετικών Ερευνών της Ολλανδίας).

Δεδομένο των παραπάνω ερωτάται ο αρμόδιος υπουργός:

- Γιατί δεν έχει υλοποιηθεί η μεταφορά του φυτογενετικού υλικού που διατηρείται στους απαρχαιωμένους ψυκτικούς θαλάμους του παλιού κτιρίου στο καινούριο κτίριο της Τ.Γ.Υ., προκειμένου να αποφευχθεί η καταστροφή του και τότε προβλέπεται η μεταφορά του.
- Γιατί δεν έχει υλοποιηθεί η διευθέτηση της διοικητικής υπαγωγής της Τ.Γ.Υ. στο ΥΠ.Α.Α.Τ. ώστε να στελεχωθεί η Τ.Γ.Υ. με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό από το ΥΠ.Α.Α.Τ. και μάλιστα χωρίς μισθολογικό κόστος μέσω αποσπάσεων, μεταθέσεων υπαλλήλων από υφιστάμενες υπηρεσίες του ΥΠ.Α.Α.Τ. στη Β. Ελλάδα κτλ..

Οι ερωτώντες βουλευτές

Πετράκος Αθανάσιος

Αμμανατίδου Πασχαλίδου Ευαγγελία

Αποστόλου Ευάγγελος

Ουζουνίδου Ευγενία

Μιχαλάκης Νικόλαος

Γελαλής Δημήτριος

Κοδέλας Δημήτριος

Κριτσωτάκης Μιχάλης

Διώτη Ηρώ